

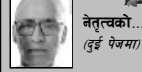
नव जनचेतना

NAWA JANACHETANA NATIONAL DAILY राष्ट्रिय दैनिक

फिल्म पूर्णबहादुरको साङ्गीले व्यापार र विवाद दुवैमा कीर्तिलागी बनाइरहेको छ । कथा चोरीको आरोपमा फिल्मविरोद्ध नेपाल प्रतिलिपि अधिकार रजिस्ट्रारको कार्यालयमा निवेदन समेत दर्ता भइसकेको छ । जतिबेला फिल्मको प्रदर्शनलाई लिपि अर्को विवाद चुलिइएको छ । फिल्मका निर्माताले शोभा दिनेदेखि अघिको मन्ड्रे सोझाबाट प्रदर्शन स्थान जान घोषणा गरेका थिए । तर, निर्माताको निर्णय वितरकले मान्न तयार भएनन् ।

आजको विचार...

नेतृत्वको... (दुई पेजमा)
प्रा. देवीभक्त ढकाल

मेलिनाको जैले जिउँते संसार'मा कुस्साङ्ग र आरजूको अभिन्न गाथिका मेलिना राई र जायक बलबहादुर राजवंशीको स्वर रहेको 'जैले जिउँते संसार' सार्वजनिक भएको छ । रजेश मास्केको शब्द रहेको गीतमा सजीत स्वयम् जायक बलबहादुर राजवंशीको छ । गीतमा सजीत सोजोन सुरज श्रेष्ठले गरेका हुन् । गीतमा नायक कुस्साङ्ग बोटजन र आरजू चौधरी राजवंशीको अभिन्न देख्न सकिन्छ । गीतको छायाङ्कन तथा सम्पादन पवन सुसलिलले गरेका हुन् । जीवन शाहीको निर्देशन रहेको भिडियोमा कुस्साङ्ग र आरजूको रोमान्टिक अन्दाज देख्न सकिन्छ ।

वर्ष ३० अंक १३८ शतक ११ मंसिर २६ गते बुधवार 11 December 2024, Wednesday पृष्ठ संख्या ८ मूल्य रु ५/-

संक्षिप्त समाचार

मुम्बईको कुर्ला परिचममा ४ को मृत्यु, २५ घाइते

(रासस/एएफपी) मुम्बई, मंसिर २५/मुम्बईको कुर्ला परिचम एसजी बर्वे रोडमा सोमबार राति बसले पैदलयात्री र सवारी साधनलाई ठक्कर दिँदा कम्तीमा चार जनाको मृत्यु भएको प्रहरीले जनाएको छ । बस अघेरी तर्फ जाँदै गर्दा कुर्ला परिचममा दुर्घटना भएको थियो । प्रहरी उपायुक्त गणेश गावडेले पत्रकारहरूलाई भने, कुर्ला वेस्ट बसले नियन्त्रण गुमाएर केही सवारीलाई ठक्कर दिएको छ । २५ जना घाइते भएका छन् भने चार जनाको मृत्यु भएको छ । घाइतेको अस्पतालमा उपचार भइरहेको छ । बसका चालकलाई नियन्त्रणमा लिइएको छ । अनुसन्धान चलिरहेको छ । घाइतेहरूलाई कुर्लाको बीएमसीद्वारा सञ्चालित भाभा अस्पताल र सायन अस्पतालमा उपचार नजिकका अस्पतालहरूमा लगेरिएको थियो । करिब २५ जना घाइतेलाई उपचारका लागि लगेरिएको भाभा अस्पतालका डा पयथी अहिरले बताए । तीमध्ये दुई जनाको मृत्यु भएको थियो भने एकजना घाइतेको उपचारका क्रममा मृत्यु भएको थियो ।

'मानव अधिकार' अवस्था खस्कंदो

आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक सम्बद्ध घटनालाई कानुनी दायरामा ल्याउन आवश्यक उजुरी प्रहरी प्रशासनले नलिने, कारवाहीमा आलटाल गरी मेलमिलापका लागि दबाव दिने प्रवृत्ति बढेको पाइएको छ । स्थानीय तह क्रियाशील भएको अवस्थामा पनि संक्रमणकालीन अवस्था विद्यमान रहेकाले अधिकारबाट वञ्चित रहनुपर्ने अवस्था छ ।

रामपञ्च रायमाफ्री
पाल्पा, मंसिर २५/मंगलबार नेपालसहित विश्वभर अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार दिवस मनाइयो । हरेक वर्ष १० डिसेम्बरमा यो दिवस मनाउने गरिन्छ । दिवस मनाइने गरिए पनि मानव अधिकारको अवस्था भने खस्कंदो छ ।
नेपालमा पटक-पटक दोहोरिने मानव अधिकार उल्लंघनका घटना, हिंसाजन्य गतिविधि तथा दण्डहीनताका कारण पीडकहरू उभिकरहेका घटनाहरूले मानव अधिकारका पक्षधर तथा पालक लगायत नागरिकलाई गिज्याइरहे जस्तो त देखिन्छ नै, सरकार तथा मानव अधिकारवादी संघसंस्थाका अगाडि ठाडो चुनौतीका रूपमा त्यस्ता घटना खडा भएका छन् । अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकारवादी संस्था

सुरक्षित अन्न भण्डारण गरौं

- भण्डारण गर्नुभन्दा पहिला अनाजलाई राम्ररी सुकाऔं,
- अन्नलाई सफा, सुख्खा, कम आद्रता भएको ठाउँमा राखौं,
- भकारी वा अन्न राखेको भाडोलाई भुईँमा नराखौं, काठ वा फुल्याकमाथि राखौं,
- स्टिल वा टिनका भाडाँमा अन्न ओसिन नदिन भित्रबाट पेन्ट गरेर मात्र राखौं,
- भण्डारण गर्ने कोठामा हावाको राम्रो बन्दोबस्त मिलाऔं,
- अन्न भण्डारणको समय-समयमा निगरानी गरौं,
- अन्न भण्डारणमा लाग्ने घुन, किराहरूको ब्यवस्थापनका लागि रसायनिक विषादीको साटो स्थानीयस्तरमा उपलब्ध हुने जैविक प्रविधिको प्रयोग गरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

एग्नेटि इन्टरनेशनलले समेत नेपालमा मानव अधिकारको अवस्था स्थानीय बन्दै गएको बताउँदै आएको छ । पर्याप्त आवासको अधिकार, अत्यधिक बल प्रयोग, श्रमिकको अधिकार, यातना तथा दुर्व्यवहार, संक्रमणकालीन न्याय, दण्डहीनता र विभेद लगायत पक्षमा सरकारको ध्यान नपुगेको भन्दै एग्नेटिले सचेत गराउँदै आएको छ । पछिल्लो समय मानव अधिकारको सवालमा सबैभन्दा बढी न्याय सेवाप्रतिको गुनासो आउने गरेको छ । आर्थिक, सामाजिक, राजनीतिक सम्बद्ध घटनालाई कानुनी दायरामा ल्याउन आवश्यक उजुरी प्रहरी प्रशासनले नलिने, कारवाहीमा आलटाल

गरी मेलमिलापका लागि दबाव दिने प्रवृत्ति बढेको पाइएको छ । स्थानीय तह क्रियाशील भएको अवस्थामा पनि संक्रमणकालीन अवस्था विद्यमान रहेकाले अधिकारबाट वञ्चित रहनुपर्ने अवस्था छ । मानवीय मूल्य मान्यता तथा स्वतन्त्रता, अधिकार तथा मानव विकासका लागि आवश्यक पर्ने चेतनी दृढका पीडितले अहिलेसम्म न्याय पाएका छैनन् । मानव अधिकार उल्लंघनका घटना सरकारी निकायमा रहेकाबाट हुने र राज्यले संरक्षण गर्न नसक्दा राज्यका निकायबाहेकबाट ज्यादती हुने गरेको मानव अधिकारकर्मी केदार गौतम बताउँछन् । संविधानमा मौलिक हकको व्यवस्था भए पनि कार्यान्वयन गहुनु, राज्यका निकाय कमजोर हुनु, सैद्धान्तिक निकाय कमजोर हुँदै जाँदा मानव अधिकार उल्लंघनका घटना बढ्दै गएको उनको विश्लेषण छ । अदालत विग्रहको सिकार हुनु, अदालतप्रति जनआस्था घट्नु र शान्त प्रक्रियालाई नै ठीक ढंगले अघि नबढाएका कारण मानव अधिकार उल्लंघन भइरहेको उनको भनाइ छ । गौतमले भने 'मानव अधिकारका क्षेत्रमा काम गर्ने संघ-संस्थाहरूले मानव अधिकारका विषयमा आवाज उठाउँदै आएको भए पनि कार्यान्वयन तहबाटै काम हुन नसक्नु दुख हो ।'

कर्मचारी आवश्यकता

सारा मोटर कर्प्सका लागि केही कर्मचारीको आवश्यकता परेको हुनाले इच्छुक योग्य नेपाली नागरिकबाट रिक्तपूर्वकको दरखास्त आह्वान गरिन्छ ।
संख्या : महिला १ (एक), पुरुष ३ (तीन)
योग्यता : +२ उत्तीर्ण
तलब : नियम अनुसार
आवेदन दिने बलिष्ठ भित्ति : २०८१/०८/३० गते सम्म ।
आवेदकले आफ्नो बायोडाटा सहित कार्यालयमा सम्पर्क गर्नुहोला ।
(नोट : कम्प्युटर सम्बन्धी ज्ञान भएको, मोटरसाइकल, स्कुटीको लाइसेन्स भएको र अनुभवीलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।)
सारा मोटर कर्प्स
होलाइदी, तानसेन, पाल्पा
सम्पर्क नं. : ९८५७०८२५०१
E-mail : saramotorsales@gmail.com

जिप दुर्घटनामा आठ जनाको मृत्यु

चन्द्रपार (रौतहट) मंसिर २५/बारामा गह्रीमाईको दर्शन गरेर सिराहा फर्कदै गरेको बा १६ च ३१६२ नम्बरको जिप रौतहटमा दुर्घटना हुँदा आठ जनाको मृत्यु भएको छ । पाँच जना घाइते भएका छन् । बारामा गह्रीमाईको दर्शन गरेर फर्कदै गरेको जिप दुर्घटनामा परेको हो ।
पूर्वपश्चिम राजमार्गअन्तर्गत रौतहटको लामाहामा गए राति जिप दुर्घटना भएको इलाका प्रहरी कार्यालय चन्द्रनिगाहापुरका प्रहरी नायब उपरीक्षक राजकुमार राईले जानकारी दिए । जिप अनियन्त्रित भई खमा ठोक्किएको थियो ।
-बाँकी बलिष्ठ पेजमा...

पा.वि.ह.सं. ०५१/०५२

पा.वि.प्र.का.सं. १९/०५१/०५२

सम्पादकीय

अन्तराष्ट्रिय पर्वत दिवसको सन्दर्भ

अन्तराष्ट्रिय पर्वत दिवस आज नेपालसहित विश्वभर विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाइँदैछ । संयुक्त राष्ट्रसंघीय पर्यटन संगठनको आह्वानमा हरेक वर्ष डिसेम्बर ११ अर्थात आजकै दिनमा यो दिवस मनाइँदै आइएको छ । जलवायु परिवर्तन र जनसंख्या वृद्धिका कारण पर्वतीय क्षेत्रमा परेको असर न्यूनीकरणप्रति जनचेतना जगाउने उद्देश्यले यो दिवस मनाउने गरिन्छ । हरेक वर्ष यो दिवस मनाउने गरिए पनि जोखिम अवस्थामा रहेका पर्वतहरू जोगाउने विद्यमान मान्यताहरूका पालना गर्न सकेको छैन । यो अत्यन्त दुखको कुरा हो ।

प्राकृतिक सौन्दर्यताको प्रतिक, वातावरणीय विविधताको धौतक, हाम्रा हिमश्रृंखला र हाम्रा आम्ना पहाड पनि हुन् । नदी नालाको श्रोत, जल, जमीन अनि जंगलको समिश्रण पनि हाम्रा विशाल पर्वत र हिमश्रृंखला हुन् । तराईका फाँट सिञ्चित गर्ने हाम्रा पहाड, अनि पहाडको गौरव बढाउने हाम्रा मधेसका उर्वरभूमिले गर्दा हामीले वातावरणीय विविधता र त्यसको उपयोगमा मानवीयता देखाउन नसकेको भन्ने कुरा अहिले आएर जतातै देखिन थालेको आभास हुन्छ । प्रकृतिका हरेक अवयवहरूको पहिचान र अस्तित्वलाई बचाई राख्ने काम मानवीय आधारभूत मूल्य र मान्यतालाई पनि अहिलेको समाजले विस्मृत जस्तै अवस्थामा देखाइरहेको छ । नदी नाला र ताल तलैयाहरूको संरक्षण नहुनु चुरे क्षेत्रको हिलेनले हिमाल, पहाड र तराईका भू-भागमा बसोवास गर्नेहरू प्रति पर्ने प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष वातावरणीय असरलाई जस्तै र विस्तृत रूपमा कुनै पनि क्षेत्रबाट अध्ययन नहुने संस्था घटनाले गर्दा हामी दिनप्रति दिन विभिन्न समस्याबाट घेरिँदै गएका हौं ।

हाम्रो साभना भविष्यलाई जगेनां गर्ने हो भने जलवायुमा भइरहेको परिवर्तनविरुद्ध लडाइँ लड्न आवश्यक छ । सुन्दर पर्वत जोगाउने अहिलेको चुनौती सरकार एक्लैले मात्र थग्न सक्दैन । नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, सामाजिक संघसंस्था, समाजका प्रतिष्ठित संस्था सबैको सहकार्य हुन जरुरी छ । यो मूढा कुनै राजनीतिक पार्टी विशेष वा सरकार विशेषको रूचि र प्राथमिकताको विषय मात्रै हुन सक्दैन । यसको प्रत्यक्ष मारमा समाजको सबै वर्ग, समुदाय र क्षेत्र परेको छ । त्यसैले राष्ट्रिय एजेण्डा बनाएर सरकार, राजनीतिक दल, सरकारवाला निकाय र समाजका सबै तह र तप्काबीच हातेमालो गर्दै यसविरुद्धको लडाइँ लड्न जरुरी छ । यसो गर्न सकियो भने मात्र हाम्रा पर्वतहरू जोगिन सक्छन् र हरेक वर्ष मनाइँने अन्तराष्ट्रिय पर्वत दिवसको समेत सार्थकता रहन्छ । अन्यथा दिवस औपचारिकतामै सिमित बल्ने निश्चित छ ।

Opinion @ Social Network

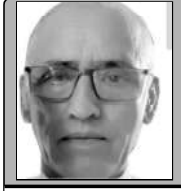
जहुरी छैन सबैले मेरो महत्त्व बुझ्नु तराजुले त केवल लौ नान्छ गुप्ततर हैन ।
(कमला गहार्के फेसबुक स्ट्याटस <https://www.facebook.com/Kamala.Gaha>)
यो सत्यमा सामाजिक संजालमा पोस्ट गरिएका धारणाहरू राम्रैछी । यसका लागि हाम्रो फेसबुक पेज www.facebook.com/shitalpati मा लगन गर्न सक्नुहुनेछ ।

नवजवनचेतना दैनिकको रूपमा तपाईंलाई अर्न्तरेको छ । यो पत्रिका अठ्ठ सयौं वर्ष अलि पठनीय बनाउनको लागि तपाईंहरूको अनुकूल सुझावहरूको हामीलाई अत्यन्तै जरुरी छ । पाठकसुन्दर तपाईंका सुझावहरू दिई हामीलाई सहयोग गरी हामी अनुकूल गर्दछौं ।

नवजवनचेतना दैनिक
भगवतीटोल तानसेन, पाल्पा

प्रहरी कार्यालय	२४०२०१
दुधकुल	०९१-२४०२०२
स.प्र.समाज दुधकुल	९७६०३०२६९९
दुधकुल रामगढ	०९१-२४०२०३
भैरहवा	०९१-२४०२०४
आर्थोपेदी	०९३-२४०२०५
मुसुमी	०९३-२४०२०६
पारसी	०९३-२४०२०७
तौलीखोला	०९३-२४०२०८
पाप्पा	०९३-२४०२०९, २४०२१०
हाम्रा रामगढ	०९३-६६९९९९
अरुणकोट कार्यालय	
सुनसरी/सिटी अस्पताल	०९१-२४०२११, २४०२१२
दुधकुल अस्पताल	०९१-२४०२१३
सुनसरी अस्पताल	०९१-२४०२१४, २४०२१५

नेतृत्वको असफलताको प्रमाण हो, परनिर्भरता

प्रा. देवीभक्त ढकाल

यसपटक धेरै दिनपछि चिन्तन गयो । धेरै दिन बन्ने कार्यक्रम नभएकाले योै मात्रामा चामल किन्न नारायणगढ बजारका चामल पसलतिर लागें । नारायणगढ देशकै अन्नको ठूलो बजार हो, चिन्तन नेपालकै अन्न भण्डारमा पहिचान बनाएको जिल्ला हो । खाद्यान्नको पसलमा गर्नु । स्थानीय चामल बन्ने, छैन भने उतर आयो । एवं रितले धेरै खाद्यान्नको पसल चाहरें । नेपाली चामल पाइएन । म आश्चर्यचकित भएँ । कृषिप्रधान देशको खाद्यान्नमा परनिर्भरताको यात्राप्रति ग्लानि भयो । घिबकार लाग्यो । देशलाई आत्मनिर्भरताको जबरजस्त नारा दिने राजनीतिक ठेकेदारको खाद्यान्न बजारमा देखिएको नकारात्मक उपलब्धिलाई दुर्भाग्यको संज्ञा दिए । अन्नको भण्डारमा चामल जस्तो अत्यावश्यक स्थानीय खाद्यान्न किन्न नपाइने ? के हाम्रो राजनीतिक परिवर्तनको गन्तव्य यही हो ? राजनीतिक परिवर्तनप्रति नकारात्मक दृष्टिकोण उत्पन्न गर्ने परनिर्भरताको यो अवस्थाले राजनीतिक ठेकेदारप्रति एकाएक आक्रोश र युवा जाग्यो । खाद्यान्नमा परनिर्भरताले सिर्जित अनुत्तरित प्रश्नले मन अभिलियो । त्यो क्रममा एकजना पसललाई सोधें । स्थानीय चामल पाइने पसल तपाईंलाई थाह छ ? उनले भने बजारमा अहिले भारतीय चामलको मात्रै कारोबार छ । आजकल नेपाली चामल नारायणगढको बजारमा खोज्नु भनेको स्यालको सिङ खोज्नु जस्तै हो । के लोकतान्त्रिक शासनको प्रयोजित गन्तव्य परनिर्भरता हो ? शासन व्यवस्था र सरकारको गतिविधि, योजना, कार्यक्रम सम्पूर्ण असफल भएको अनुभूति भयो ।

हू न त प्रजातान्त्रिक व्यवस्था/मा अहिलेसम्म एक कार्यक्रम पूरा भिटाएका प्रधानमन्त्री कोही छैन ? यो धरतलमा प्रजातान्त्रिक सरकारलाई मूल्यांकन गर्दा २०७७ को संविधानपरिषदका सबै सरकार र प्रधानमन्त्रीहरू असफल प्रमाणित भए । चिन्तनमा यतिखिन भारतीय चामलको एकाधिकार छ भने सोचेकै भिडिन ।

देशलाई परनिर्भर बनाउन जब राजनीति लाग्यो भने सजिलै परनिर्भर बन्दोर्हन्छ भने उदाहरण बन्थ्यो स्थानीय चामल । निर्यात नगन भएको देशले आयातमा मात्रै भर पर्ने अवस्था र व्यवस्था भनेको देश अब टाट पट्टेले तरखरमा छ भन्ने बुझ्दा हुन्छ । के नयाँ नेपाल भनेको टाटा पल्टेको नेपाल हो ? अहिलेको नेतृत्वसँग नेपाललाई आत्मनिर्भर बनाउने न सोच छ, न शिक्षा, न दृष्टिकोण छ, न कुनै इच्छाशक्ति छ । त्यसैको परिणाम हो हाम्रो गरिबी, पछोटेपन र नेपाली बजारमा विदेशी उपभोग्य वस्तुहरूको रजज । अब प्रश्न आउँछ नेपालको धान उत्पादन गयो काँ ? यसको उत्तर हो सबै भारत गयो । आफ्नो शुद्ध र ताजा उत्पादनलाई निर्यात गरेर भारतीय सडेगलेको चामल जतालाई खान थाल्यो, जनताबाट निर्यात हुने तर प्राथमिकतामा जनता यत्न सरकारलाई कसरी र किन जताको सरकार भन्ने ? प्रश्न उठ्छ सरकारको जिम्मेवारीमा हुनेहरूको उपलब्धि के ? पढीय हैसियत

देशलाई परनिर्भर बनाउन जब राजनीति लाग्यो भने सजिलै परनिर्भर बन्दोर्हन्छ भन्ने उदाहरण बन्थ्यो स्थानीय चामल । निर्यात नगन्य भएको देशले आयातमा मात्रै भर पर्ने अवस्था र व्यवस्था भनेको देश अब टाट पल्टेले तरखरमा छ भन्ने बुझ्दा हुन्छ । के नयाँ नेपाल भनेको टाटा पल्टेको नेपाल हो ? अहिलेको नेतृत्वसँग नेपाललाई आत्मनिर्भर बनाउने न सोच छ, न शिक्षा, न दृष्टिकोण छ, न कुनै इच्छाशक्ति छ ।

अनुसार भ्रष्टाचार गरेर व्यक्तिगत धन सम्पत्ति, जायबचेा, गराहना जोड्ने । नैतिकता, इज्जत, प्रतिष्ठा, इमानदारी र इन्टिग्रीटीको भने लिलाम गर्ने । हामीले प्रगति गरेका छौं भनेर सरकारका पूर्व र वर्तमान प्रधानमन्त्री, मन्त्रीहरू फोडफुडी लगाउँछन् तर यत्रतत्र सर्वत्र भताभुंग-बलाशक्ति गर्नेहरूले मेरो पालामा तरक्की गरेको थिएँ भन्न कति लजाउँदैनन् । लाज हराएका नेताहरूको शासनमा बल र आत्मनिर्भरतालाई तिलाञ्जलि दिएका देशको नागरिक बन्न कति कठिन हुन्छ ? यो वेदना र अर्तानादलाई बुझ्ने, कथनी, करनी दुवै एउटै भएको नेतृत्व देशले कहिले पाउने ? लयासिँग र भताभुंगलाई नै विकास, समृद्धि भन्नेहरूले जबसम्म सत्ता, शक्ति कब्जा गर्ने परिस्थिति बन्द न्यो बेलासम्म नेपाल र नेपालीका दुर्दिनले किमार्थ छोड्ने छैनन् । जनताप्रति बेइमानी गर्नेहरू जसले तथाकथित राष्ट्रवादको मुकुटको भिरेका छन तिनीहरूको शासनबाट देशले कहिले मुक्ति पाउना भने चिन्ता नभयो । हिजो नारायणी नदी हुँदै दुंगाबाट चितवनको धान भारत निर्यात हुन्थे । चितवनको खाद्यान्न भारतको पश्चिम बंगालको बागरीचीको किनारमास्थित मुसिदावासराम पुर्थ्यो ।

समयसम्म जनताका लागि नर्क हुन्छ । सत्तामा र पहुँचमा हुनेहरू प्रायः सबै भ्रष्टाचार, अनियमितता, कुशासनका कारण रोडपतिबाट करोडपति भएँ होइन अर्बपति बने । जनताको हालत दिनप्रतिदिन खस्कोटो छ । त्यस्तो व्यवस्था, सरकार र नेतृत्व जनतालाई किन चाहियो ? युवाहरूलाई निर्यात गर्ने यो योजनाका कारण नेपालले आत्मनिर्भरतालाई तिलाञ्जलि दियो । यो योजना आत्मघाती योजना हो । परनिर्भरताको मुख्य कारण यही हो । आत्मघाती योजनामा गर्व गर्ने सरकारलाई के संज्ञा दिने ? यो गम्भीर र फरदयविदारक घटनाको जिम्मेवारी कसले लिने ? आफ्नो जिम्मेवारी बाँध्नो राख्ने पशुयत्न भनेको युवाहरूको निर्यातको गलत योजना हो किनकि युवाहरूले उत्पादनमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दथे । तसर्थ यो देश खाद्यान्नमा आत्मनिर्भरमात्रै थिएन आत्मनिर्भरसमेत गर्दथ्यो ।

देशलाई परनिर्भर बनाउने न सोच छ, न शिक्षा, न दृष्टिकोण छ, न कुनै इच्छाशक्ति छ । त्यसैको परिणाम हो हाम्रो गरिबी, पछोटेपन र नेपाली बजारमा विदेशी उपभोग्य वस्तुहरूको रजज । अब प्रश्न आउँछ नेपालको धान उत्पादन गयो काँ ? यसको उत्तर हो सबै भारत गयो । आफ्नो शुद्ध र ताजा उत्पादनलाई निर्यात गरेर भारतीय सडेगलेको चामल जतालाई खान थाल्यो, जनताबाट निर्यात हुने तर प्राथमिकतामा जनता यत्न सरकारलाई कसरी र किन जताको सरकार भन्ने ? प्रश्न उठ्छ सरकारको जिम्मेवारीमा हुनेहरूको उपलब्धि के ? पढीय हैसियत

आज विचार शून्यको शासनले देशलाई खाद्यान्न आयात गर्ने अवस्थामा पुर्‍यायो । देश विकासका लागि महत्वपूर्ण योगदान गर्दै आएका काजग, जुता, चिनी, कृषिऔजार, कपडा, घागोलायात अनिगिनी उद्योगहरूलाई कमिसनको लोभमा कौडीको भाउमा बेचेर देशलाई परनिर्भरताको खाडलमा जाके । फेरि अर्को माओवादी भन्ने खाओवादी लुट, जबरजस्तीवादीले तसार्थ थप विकृति सिर्जना गर्ने हेतुले राजतन्त्र, हिन्दुवाङ्मयको धर्म र मर्ममा प्रहार गर्ने कामले देश फन्न लयासिँग र भताभुंग पार्ने योजनाको प्रतिकूल हो ।

बनाउने व्यवस्था कसरी र किन उत्तम भयो ? भ्रष्टाचारमा, मानव तस्करीमा र जनता ठगने विभिन्न उद्योगमा प्रधानमन्त्री, मन्त्री, उपसभामुख, उच्च तहका निजामती कर्मचारी आदि संलग्न हुने राजनीतिक उद्योग हो ? पैसाका लागि मानव बेचबिखन र औसारासार गर्ने राजनीतिक नेतृत्वले देशलाई रासतलमा पुर्‍यायो । सहकारी ठग्नोको बजारमा प्रवेश गर्ने भने सबै पार्टीका पदाधिकारीले सहकारीलाई ठगेर आफ्नो बन्दोबस्त गरेको छुटाछुल्ल भयो । परिणामस्वरूप राजनीति ठगने व्यवस्थामा चिनिएको छ ।

राजनीतिक नेतृत्व आफू र आफुनाका लागि सफल तर देश र जनताका लागि सधैँ किन असफल ? यो प्रश्न कहिलेसम्म अनुत्तरित हुने ? पञ्चव्यय आत्मनिर्भरतातिर उन्मुख हुँदै थियो । केही आधारभूत उद्योग उत्पादन र रोजगारी उन्मुख थिए । युवाहरू विदेशीले रोग भित्रिएको थिएन । बहुदलीय शासनपछि युवाहरू देशभित्रै रहँदा शासकहरूको र व्यवस्थासमेतको विरोध हुन्छ भनेर विरोधबाट बच्ने उपायको रूपमा बहुदलीय शासकले युवालाई निर्यात गर्ने राष्ट्रघाती योजना बनाए । युवालाई मूद्रासमेत बाहिरिएका कारण देश चरम आर्थिक संकटमा छ । नागरिकलाई अनागरिक बनाउने योजनाले एक युवाले साधमा बीसौँ लाख लगेकाले अहिले युवा र धन बाहिरिएकाले निर्यात नगन्य छ भने आयात सुलभिएको छ । युवा निर्यात गर्ने राष्ट्रघाती योजनाको सिकार आज सिंगो देश भएको छ । युरोप, अमेरिका र अस्ट्रेलियामा पढ्ने बहानामा गएका हाम्रा सन्तति फर्कदैनन् । अब गाउँमाथै होइन शहरका घर पनि खाली हुने दिन टाढा छैनन् । शिक्षित र नयाँ सोच हुने युवालाई निर्यात गर्ने देशले विकास, समृद्धिको नारा बर्चोउनु भयो भनेको जनतालाई दुर्दन्दे योजना हो । कृषि प्रधान देश अहिले सबैजसो बाह्यवस्तु आयातमै भरपर्नुपर्ने हो । आत्मनिर्भरता भनेको खाद्यान्न पनि आयात गर्नुपर्ने हो ? वर्तमान राजनीतिक घटना र नेतृत्वसँग जनताको विश्वास छैन । जनताको विश्वास गुमाएको नेतृत्व र व्यवस्था दुबैको विचर्यन्त्र नै अन्तको राजनीतिक गन्तव्य हुनुपर्छ । अब नेतृत्वको चित्र परिवर्तन गरेर हुँदैन चरित्र परिवर्तन गर्ने अनिवार्य छ । वर्तमान पदविवाट चरित्र परिवर्तन सम्भव नैदिनैन । तसर्थ चित्र र चरित्र परिवर्तन गरेर देशलाई आत्मनिर्भर र युवा शक्ति पालनलाई रोक्ने, सबै युवाहरूलाई राष्ट्र निर्माणमा परिचालन गर्ने नेतृत्व, पद्धति नै देशको आवश्यकता हो गन्थो । त्यस अवधिमा खाद्यान्नबाट मात्रै ५६ अर्ब ६१ करोड ८४ लाख व्यापार घाटा भयो । युवाहरूलाई निर्यात गर्दा सबैलाई १० लाख हेक्टरभन्दा धेरै जमिन बाँके रफयो । आफ्नो जमिन बाँके राख्ने र खाद्यान्न आयात गर्ने सरकारको नीतिको जति अनोजचना गरे पनि कम हुन्छ । के परनिर्भरता हाम्रो विकासको गन्तव्य हो ? परनिर्भरतालाई समृद्धि मान्नुपर्ने हो ? युवाहरूलाई निर्यात गरेर देशलाई परिभरि र युवाश्रम

वस्तु नगाउनु बाध्य नागरिकले समृद्धिको सपना देख्नुभनेको सोम शर्मको कथा जस्तै हो । अब २०७९/०८० मा नेपालले खाद्यान्न साठै ५६ अर्बको आयात गरेकोमा निर्यात ६९ लाख ४६ हजारको गन्थो । त्यस अवधिमा खाद्यान्नबाट मात्रै ५६ अर्ब ६१ करोड ८४ लाख व्यापार घाटा भयो । युवाहरूलाई निर्यात गर्दा सबैलाई १० लाख हेक्टरभन्दा धेरै जमिन बाँके रफयो । आफ्नो जमिन बाँके राख्ने र खाद्यान्न आयात गर्ने सरकारको नीतिको जति अनोजचना गरे पनि कम हुन्छ । के परनिर्भरता हाम्रो विकासको गन्तव्य हो ? परनिर्भरतालाई समृद्धि मान्नुपर्ने हो ? युवाहरूलाई निर्यात गरेर देशलाई परिभरि र युवाश्रम

नेतिगत राशिको

नेतिगत राशिको परिभरि लाग्नेछ । प्रतिस्पर्धामा पनि विजयी हुनेछौं । सधैँभन्दा राम्रै काम गर्न सक्नेछौं । सधैँभन्दा राम्रै काम गर्न सक्नेछौं । सधैँभन्दा राम्रै काम गर्न सक्नेछौं । सधैँभन्दा राम्रै काम गर्न सक्नेछौं ।

नेतिगत राशिको परिभरि लाग्नेछ । प्रतिस्पर्धामा पनि विजयी हुनेछौं । सधैँभन्दा राम्रै काम गर्न सक्नेछौं । सधैँभन्दा राम्रै काम गर्न सक्नेछौं । सधैँभन्दा राम्रै काम गर्न सक्नेछौं । सधैँभन्दा राम्रै काम गर्न सक्नेछौं ।

'दुखी आत्मा' मा कवि मुकारुडका कविता

चलचित्र 'दुखी आत्मा' कवि श्रवण मुकारुडका कविता सुन्न पाइने भएको छ । कवि मुकारुडले चलचित्र 'दुखी आत्मा'का लागि विभिन्न शीर्षकका १० वटा कविता लेख्नुभएको छ । दीपेन्द्र लामा लिखित तथा निर्देशित 'दुखी आत्मा'को पटकथा अनुसार कवि मुकारुडले रचेका ती कविता चलचित्रभित्र सिन्च्युसन अनुसार राखिएको बताइएको छ । 'माथि माथि शैलुङ्गेमा, तिमी तारेभीर, राई माइनाले गाउँ छोड्यो' र 'जस्ता गीतका रचनाकार मुकारुडले आफू 'दुखी आत्मा' मा फुलटाइमर कविका रूपमा आवद्ध हुन पाएकोमा खुशी व्यक्त गरे । 'चलचित्रका फराकिला दर्शक समूहमाक कविता पुग्न कुनै पनि छुट्टाका लागि उत्साहजनक हो,' उनले भने, 'म आफूना कवितालाई फरक प्लेटफर्ममा हेर्न आरुत छु ।' चलचित्रको प्रमुख पात्रको मनोविज्ञान र यसअघि मुकारुडले लेखेका कविताहरूको स्वभावबिच एकैरूपता पाइएकाले उहाँलाई कविता रचनामाथि निर्देशक लामाले प्रष्ट्याए । 'कवि मुकारुडका कविताले फिल्मको कलात्मक उचाइ र कथाको आयामलाई बढाउने काम गरेको

छ । पात्रको कतिपय भाव र सोचाइलाई संवाद वा दृश्यमाफर्कत प्रस्तुत गर्न गाठो हुन्छ, त्यसैले यसमा कविताको सहारा लिइएको हो,' निर्देशक लामाले भने । उनले मुकारुडका कविताहरूले आफूनी फिल्मको पात्र र परिवेशलाई नयाँ मिलेको दावी गरे । मुकारुडका अधिकांश कविता 'दुखी आत्मा' का प्रमुख अभिनेता दयाहाङ राईमाथि फिचरिङ गरिएको बताइएको छ । क्लक वर्क

कुएसनको ब्यानरमा हिमाल कञ्चिराको निर्माण अनि सुदीप डकाल कार्यकारी निर्माता रहेको यो चलचित्रमा दयाहाङ राई, अञ्जल शर्मा, अनुपविष्णु शाही, बुद्धि तामाङ, रेयर राईलगायत कलाकार मुख्य भूमिकामा छन् । शालोक शुक्लले खिचेको यो चलचित्र भ्यालेन्टाइनस डेको अवसरमा-२ फागुनबाट प्रदर्शन हुँदैछ ।

-इतिहास्य टाइम्स डटकम

इभेन्टको नाममा बोलाएर कमेडियनको अपहरण

केही दिन अघि भारतीय अभिनेता तथा कमेडियन सुनिल पाल अपहरणमा परे । अपहरणकारीले एउटा कार्यक्रमको बहानामा मुम्बईबाट उनलाई मेरठ बोलाएका थिए । योजनाअनुसार अपहरणकारीले अग्रिम रकम दिएर हवाई टिकट पनि बुक गरे । तर ८ लाख फिरोती दिएपछि मात्र मुक्त भएको उनले आफूना फ्यान र मिडियालाई बताएका छन् । सुनिल पाललाई १५ दिनअघि अमित नामका व्यक्तिको फोन आएको थियो । उनले आफूलाई एउटा इभेन्ट कम्पनीको मालिकको रूपमा चिनाउँदै हटिन्द्रको पॉपुलर होटेलमा जन्मदिनको पार्टी आयोजना गर्न चाहने बताए । डिल कन्फर्म गर्न आरोपीले सुनिल पालको खातामा पैसा पनि टान्सफर गरिदिए । सुनिल पाल २ डिसेम्बरमा दिल्ली पुगे । त्यहीँबाट इभेन्ट कम्पनीको गाडीमा हरिद्वार गए । बाटोमा हाइवेमा खाका लागि गाडी रोकियो । विषालु सुई लगाएर बोरोमा फालिदिने धम्की हाइवेमा खाता खाएर सुनिल पाल

कारतक बहिरहँदा तीन जना फ्यानजस्तै फोटो खिच्नका लागि आए अनि उनलाई एउटा कारभित्र धकेले । आरोपीहरूले उनको मोबाइल छोसे । आँखामा पट्टी बाधेर कारको पछाडि सुलु भने । कसैले देखे वा हल्ला गरेमा गोली हान्ने धम्की उनलाई दिइयो । अभियुक्तले करिब एक घण्टा गाडी चलाएर एउटा घरको दोस्रो तल्लामा लगे । त्यहाँ धेरै मानिसहरू थिए । सुनिल पाललाई विषालु सुई लगाएर बोरा कोचेर फ्याकिदिने धम्की

दिइएको थियो । अपहरणकारीले २० लाख फिरोती मागे । त्यति ठुलो रकम मिलाउन सकिन्न भने बताएपछि विहान अपहरणकारीहरूले १० लाख मागे । श्रीमतीसँग पैसा माग्दा उनलाई चिन्ता हुन्छ भनेर सुनिलले साथीहरूलाई फोन गरेर पैसा मागे । साथीहरूले ८ लाख भारको जोहो गरिदिए । अपहरणकारीहरूले मुम्बई फर्कन आफूलाई २० हजार रूपैयाँ पनि दिएको सुनिल पालले भनेका छन् ।

-रातोपाटी डटकम

प्रकाश सपुत र परीक्षा लिम्बुले 'सोल्टिनी'मा जोडी बाँधे

फिल्म 'रोली' निर्देशन गरेर चर्चामा आएका निर्देशक अर्जुन सुवेदीले आगामी फिल्मको घोषणा गरेका छन् । 'सोल्टिनी' नामक सोसल ड्रामा फिल्मको शीर्ष भूमिकामा प्रकाश सपुत र परीक्षा लिम्बु देखिनेछन् । निर्माताले घोषणा भिडियोमाफर्कत फिल्मबारे जानकारी गराएका छन् । भिडियोमा कन्टेन्ट क्रिएटर साइप्रस पोखरेल न्यारेटरको रूपमा प्रस्तुत छन् । पोखरेलले वाचनमा भनेका छन्, 'मानिसबाट मानिसलाई छुने छिँदु, दूरदूर, अमानवता र जातीय भेदभावले सेटाउन कसैले त कसम अगाडि बढाउने छँदु, कि त पैताला जलाउनेपछि ।' भिडियो हेर्दा फिल्मले समाजमा विचमय जातीय विभेदको क्यावस्तुलाई प्रस्तुत गर्ने बुझ्न सकिन्छ । सपुतले 'भीमसेन पोखरेल'को भूमिका निर्वाह गर्दै भनेका छन्, 'सोल्टिनी आयो, अन्तिम पटक भेट्ने मौका दिव्यो । तिमी अनुहार हेर्न नपाई डोली चढ्यौ ।

जस्तो लागेको थियो ।' अभिनेत्री लिम्बुले 'दिलासा राई' को भूमिका चित्रण गर्दै भनेकी छन्, 'सोल्टिनी, म तपाईंलाई एकदमै माया गर्छु, यदि धेरै की तपाईंले सोच्न पनि सक्नुहुन्न । तर हामी एक हुन सक्दौं ।' जातीय विभेदको क्यावस्तुमा बनेको 'पूजार साकी'मा पनि परीक्षा देखिएको थियो । सपुतले निर्देशन तथा निर्माण गरिरहेको फिल्म 'वसन्त'को क्या पनि जातीय विभेदकै क्यामा आधारित

छ । 'सोल्टिनी'को क्या भोजपुरको कुनै गाउँमा आधारित रहेको भिडियोमा जनाइएको छ । प्लानेट थ्री फिल्मसको प्रस्तुति तथा नेपसिनेको र योली इन्टरटेन्मेन्टको सहकार्यमा बन्न लागेको यो फिल्मको छायांकन पुस १५ देखि सुरु हुनेछ । फिल्मको प्रदर्शन २०८२ सालको अर्शुन ३ गते सिधौंघात दिसको दिनलाई तोकिएको छ ।

-नयाँसङ्घ नयाँ डटकम

प्रदीपको टिप्पणी 'नेपाली फिल्म फेमिली विजनेसजस्तो भयो'

राप्रो वाक कला भएका अभिनेता हुन्, प्रदीप खड्का । उनी जुनसुकै विषयमा तर्कसहित आफ्नो धारणा राख्न माहिर छन् । तर, कहिले काहीँ उनका अभिव्यक्ति उनकै लागि टाउको दुखाइको विषय बनिरहेको हुन्छ । कहिले फेसबुकमा लेखेको स्टेटस त कहिले विभिन्न कार्यक्रममा बोलेका कुराले धेरैपटक उनको आलोचना भएको छ । आइतबार एक कार्यक्रममा उनले दिएको अभिव्यक्ति पनि यतिबेला चर्चाको विषय बनेको छ । भूकूटीमण्डपस्थित नेपाल पर्यटन बोर्डमा आयोजित 'कंगाली अन्तर्राष्ट्रिय चलचित्र महोत्सव' (किफ)को दोस्रो संस्करणको मिति घोषणा कार्यक्रममा प्रदीपले नेपाली फिल्म किराना पसल शैलीको फेमिली विजनेसजस्तो भइरहेको धारणा राखेका थिए । जसले गर्दा आमा निर्देशक, बुबा निर्माता, छोराछोरी हिरो-हिरोइन बनिरहेको उनको तर्क थियो । उनले भनेका थिए, 'आजसम्म नेपाली फिल्म फेमिली विजनेसजस्तो भइरहेको छ । त्यो पनि किराना पसल शैलीको । १० बजेसम्म बुबा पसलमा बस्ने । १० बजे सन्तान स्कूल गएपछि आमा पसलमा बस्ने । ३/४ बजे सन्तान फर्किएपछि उनीहरू पसलमा बस्ने अनि आमा घरभासा गर्न जाने जस्तो शैलीमा

नेपाली फिल्म चलिरहेको छ । आमा निर्देशक, बुबा प्रोड्युसर, छोराछोरी हिरो-हिरोइन ।' प्रदीपको यो ब्याप्यत्मक टिप्पणीमा बोर्डको सभा हल हाँसेले गुञ्जिएको थियो भने उनी आफैले पनि हाँसे रोउन सकेका थिएनन् । कार्यक्रमको प्रमुख अतिथि रहेका चलचित्र विकास बोर्डका अध्यक्ष दिनेश डिस्लीले पनि हाँसे मुटो हल्लाएर प्रदीपको तर्कमा समर्थन जनाएका थिए । प्रदीपको उक्त टिप्पणी सन्तानलाई लिएर फिल्म बनाइरहेका आमाबुबाप्रति लक्षित थियो । नेपाली फिल्मलाई विजनेसको रूपमा हेरिनुपर्ने प्रदीपको धारणा छ । त्यसका लागि उनी कर्पोरेट कल्चर स्थापित हुन जरुरी देख्छन् । उनी भन्छन्, 'जब हामीले फिल्ममा कर्पोरेट कल्चर स्थापित गर्दौं, त्यो दिन डिजिटलले अवसर पाउँछन् । कर्पोरेट कल्चरले मैले यति लगानी गर्दा रिटर्न कति आउँछ भनेर सोच्छ । रिटर्न आउँछ भने लगानी गर्दु नभए गर्दैन ।' उनी नेपाली फिल्म क्षेत्रमा कर्पोरेट कल्चर र शनिवार नेपाली फिल्मलाई अक्षय गर्न हो भने तीनवटा किन भएको ठाउँमा नेपाली फिल्मले एउटा स्क्रिन अनिवार्य पाउँछ । त्यो हुँदा शोको समस्या नै हुँदैन ।

-फिल्मी नयाँ डटकम

फिल्ममा धेरै पारिश्रमिक लिने बाँदर !

चंकी पाण्डे, गोविन्द शक्ति कपुरले फिल्म आँखेमा बाँदरसँग काम गरेको रमाइलो अनुभव साभारगरेका छन् । यस फिल्ममा गोविन्दा र चंकी पाण्डे दुवै दोहोरो भूमिकामा देखिएका थिए । त्यतिबेलाको अनुभव साभारा गर्दै फिल्मको अभिनेताहरूले भने, 'आँखे फिल्मको लागि सबैभन्दा धेरै पैसा कमाउने कुनै अभिनेता वा अभिनेत्री होइन, बाँदर थियो ।' चंकी पाण्डे, गोविन्दा र शक्ति कपुर हालै द ग्रेट इन्डियन कपिल शोको हिस्सा बनेका छन् । कार्यक्रममा एक कुराकानीका क्रममा शक्ति कपुरले भने, 'हामीले फिल्म आँखेमा सँगै काम गरेका थियौं

जसमा दुई जना हिरो थिए । तर, वास्तविकतामा त्यो फिल्ममा तीन हिरोहरू थिए । गोविन्दा, चंकी र बाँदर ।' शक्ति कपुरको कुरा सुनेर हाँसे चंकी र गोविन्दले भने, 'हो, त्यो बाँदरले हामीभन्दा धेरै पैसा कमाएको छ ।' शक्तिले बाँदरलाई मुम्बईको सन एन्ड स्यान्ड होटलमा कोठा दिइएका बताए । उनले ठगु गर्दै भने, 'जब डेभिडले बाँदरलाई बोलाउँथे चंकी आउँथे । चंकीलाई बोलाउँदा बाँदर आइपुग्थ्यो ।' यसअघि पनि चंकी पाण्डेले हिन्दुस्तान टाइम्सलाई दिएको अन्तर्वार्तामा बाँदरको प्रसंग उल्लेख गरेका थिए । त्यतिबेला घटनालाई सेयर गर्दै चंकीले भनेका थिए, 'मलाई

भनिएको थियो कि तपाईं बाहेक फिल्ममा सबैजना दोहोरो भूमिकामा छन् । मैले यो ठीक होइन भनें । त्यसपछि मलाई बाँदर दिइयो, त्यो बाँदरलाई म र गोविन्दाका धेरै पैसा दिइयो ।' डेभिड ध्वनाना निर्देशित यो फिल्म सन् १९९३ मा सिनेमाघरमा रिलिज भएको थियो । फिल्ममा निर्माता अनिस बज्मी थिए । फिल्ममा चंकी पाण्डे र गोविन्दाका अलावा रिंतु शिवपुरी, शिल्पा शिरोडकर र रागेश्वरी लुब्जको पनि महत्वपूर्ण भूमिका छ ।

-डिजी नेपलन डटकम

'जलवायु परिवर्तनका कारण मानव जीवन नै संकटमा'

पाल्पा, मंसिर २५/जिल्लाको रामपुर नगरपालिकाका नगर प्रमुख रमणबहादुर थापाले जलवायु परिवर्तनका कारण मानव जीवन नै संकटमा रहेको बताएका छन् । नैसर्गिकी संस्था महासंघ पाल्पाको आयोजनामा भएको जलवायु उत्पानशिल कार्य सुदुडीकरणको लागि सचेतनामूलक अभिमुखिकरण कार्यक्रमलाई रामपुरमा सम्बोधन गर्दै उनले जलवायु परिवर्तनका कारण मानव जीवन संकटमा रहेको बताएका हुन् ।

नगर प्रमुख थापाले विश्वमै चुनौतिको रूपमा रहेको जलवायु परिवर्तनको उत्पानशिलताको कार्यका लागि गम्भीरताका साथ लाग्न आग्रहक रहेको उल्लेख गरे । विकाससँगै विनास निम्त्याई जलवायुमा ठूलो असर पुऱ्याएको भन्दै यसबाट नेपाल जस्तो देश बढी प्रभावित भएको उनले

बताए । प्रकृतिको अधिक दोहन र कार्बन उत्सर्जनका कारण जलवायुमा आएको परिवर्तनले हरेक क्षेत्र र प्राकृतिक संरचनामा असर पुऱ्याएको थापाको भनाई छ । उनले जलवायु परिवर्तन उत्पानशिल कार्यका लागि हरेक स्थानीय तह र निकायले सोही अनुसारको नीति तथा कार्यक्रम एवं योजना बनाउनु पर्नेमा जोड दिए । कार्यक्रममा उपप्रमुख बालकुमारी थापाले चुनौतिको रूपमा रहेको जलवायु परिवर्तनको उत्पानशिलताका लागि मानवीय व्यवहारमा परिवर्तनसँगै सबै सचेत हुनु पर्ने आवश्यकता औऱ्याइदिए । उनले समयमै उत्पानशिल कार्य गर्न नसके मानव र पृथ्वीको अविष्य नै खतरामा पर्ने धारणा व्यक्त गरिन् । नैसर्गिकी संस्था महासंघ पाल्पाका अध्यक्ष भोजराज तिमिल्सिनाले जलवायु परिवर्तन र यसको उत्पानशिलता कार्यका लागि सोही

तरिकाको योजना तय गरेर जानु पर्ने औऱ्याए । देशभरका ७ सय ५३ वटा पालिका मध्ये १ सय ५१ वटा पालिका बढी प्रभावित हुने र त्यस मध्ये पाल्पाका ७ वटा पालिका पर्ने भएकाले पहिलो चरणमा अभिमुखिकरण कार्यक्रमको थालनी गरिएको उनको भनाई छ । स्थानीय तहका निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूलाई अभिमुखिकरण प्रदान गरिएको हो । कार्यक्रममा प्रशिक्षक सागर भण्डारीले जलवायु परिवर्तनको कारण, प्रभाव र असर, गण्डकी जलाधार र परिवर्तनको जोखिम, स्थानीय तह र जलवायु परिवर्तनको मुद्दा,उत्पानशिल कार्यका उपाय र प्रयास लगायतका विषयमा जानकारी गराएका थिए । कार्यक्रम नैसर्गिकी संस्था महासंघ पाल्पाका अध्यक्ष भोजराज तिमिल्सिनाको अध्यक्षता, सचिव डाक्टर परानुजीको सञ्चालनमा भएको थियो ।

खेलकुद समाचार

एनपिएल क्रिकेट : लुम्बिनी लायन्सको जित

काठमाडौं, मंसिर २५/नेपाल प्रिमियर लिग एनपिएल० अन्तर्गतको पहिलो खेलमा लुम्बिनी लायन्स चितवन राइजोर्जलाई पराजित गर्दै विजयी भएको छ । कीर्तिपुरस्थित त्रिवि क्रिकेट मैदानमा मंगलबार भएको खेलमा कप्तान रोहितकुमार पौडेलको 'अलराउण्ड' प्रदर्शनमा लुम्बिनी लायन्स चितवन राइजोर्जलाई ३३ रनले पराजित गर्दै विजयी भएको हो । प्रतियोगितामा लुम्बिनीको यो पहिलो जित हो । लुम्बिनीले दिएको एक सय ६८ रनको लक्ष्य पछ्याएको चितवनले निर्धारित २० ओभरमा आठ विकेट गुमाएर एक सय ३४ रन मात्र जोड्न सकेको थियो । चितवनका लागि ल्युक नेल्केनस्टनले सर्वाधिक ३१ रन बनाए । त्यस्तै, कप्तान कुशल मल्लले १७ बलमा एक चौका र एक छक्काको सहयोगमा २० रन जोडे । त्यस्तै, रवि बोपाराले १६ बलमा १२ रन बनाए । लुम्बिनीका लागि कप्तान पौडेलले चार विकेट लिए भने रामोन सिमोण्डसले दुई तथा साद विन जाफर र अक्षिप्रेम शीतमले समान एक-एक विकेट लिए । त्यसअघि टस हारेर ब्याटिङको निम्तो पाएको लुम्बिनीले निर्धारित २० ओभरमा छ विकेट गुमाएर एक सय ६७ रनको योगफल बनाएको थियो ।

अर्थ/कॉर्पोरेट समाचार

सुनको मूल्य तोलामा २ हजार १ सयले बढ्यो

पाल्पा, मंसिर २५/सुनको मूल्य तोलामा २ हजार १ सयले बढेको छ । मंगलबार प्रतितोला १ लाख ५२ हजार २ सय रूपैयाँमा कारोबार भइरहेको नेपाल सुनचाँदी व्यवसायी महासंघले जनाएको छ । सोमबार प्रतितोला १ लाख ५० हजार १ सय रूपैयाँमा सुन कारोबार भएको थियो । चाँदीको मूल्य पनि तोलामा ६० रूपैयाँले बढेको छ । सोमबारको तुलनामा मंगलबार ६० रूपैयाँले बढेको हो । सोमबार प्रतितोला १ हजार ८६० रूपैयाँमा कारोबार भएका मंगलबार प्रतितोला

१ हजार ९ सय २५ रूपैयाँमा कारोबार भइरहेको महासंघले जनाएको छ । नेपालमा भन्सार दर घट्टा सुनको मूल्य घटे पनि अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा भने मूल्य फेरि बढ्न थालेको छ । रूस अति युकेन र इजरायल अति हमासवीचको युद्ध चर्किन थालेपछि ओरालो लाग्न थालेको सुनको भाउ फेरि बढ्न थालेको हो । केही समय अघि युकेनले रूसमाथि मिसाइल प्रहार गरेपछि सुनको भाउ बढेको छ । सुरक्षित लगाणी खोज्न व्यवसायीहरूले सुनमा लगाणी बढाएपछि मूल्य उकासे लागेको बताइन्छ ।

अन्तर्राष्ट्रिय पर्वत दिवस मनाइँदै

पाल्पा, मंसिर २५/अन्तर्राष्ट्रिय पर्वत दिवस आज नेपालसहित विश्वभर विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाइँदैछ । संयुक्त राष्ट्रसंघीय पर्वत संगठनको आह्वानमा हरेक वर्ष डिसेम्बर ११ अर्थात आजकै दिनमा यो दिवस मनाइँदै आइरहेको छ । नेपाल पर्यटन बोर्ड, नेपाल पर्वतारोहण संचलनायतका संस्थाहरूले विभिन्न कार्यक्रम गर्दैछन् । दिवसका अवसरमा पर्यटनसँग सम्बन्धित संघसंस्था तथा समूहहरूको आयोजनामा विभिन्न कार्यक्रम आयोजना हुँदैछन् । हरेक वर्ष आजकै दिन (११ डिसेम्बर) मनाइँने यो दिवस विश्वसामु यी महत्वपूर्ण तर उपेक्षित क्षेत्रको सम्मान गर्न आह्वान गर्ने दिन पनि हो । पछिल्लो समय जलवायु परिवर्तनका कारण हिउँ पल्लुवा हिमालहरूको अस्तित्व खतरामा परेको आरोहीहरू बताउँछन् । त्यस्तै सरकारले पर्वतारोहीहरूको उचित अनुगमन गर्न नसक्दा हिमालहरू फोहोर बन्दै गएको र पर्यावरणीय प्रदूषण बढ्दै गएको वातावरणविद्हरूको भनाई छ । पृथ्वीको २५ प्रतिशत भू-भाग पर्वतीय क्षेत्रले ओगटेको छ । विश्वको कुल जनसंख्याको करिब २० प्रतिशत मासिस यसै क्षेत्रमा बसोवास गर्दन् । हामी

विविधतामा धनी छौं, हिमाली उत्पादनका विषयमा हामीले गर्व गर्न सक्ने थुप्रै विशेषता छन् । विश्वमै धनी छौं, विशेष छौं । तर, यही समयमा हामीसँग चिन्ता र चुनौतीहरू पनि बढेका छन् । विश्वमा बदलिँदो जलवायुका असर सोभै हाम्रा

हिमाल र पर्वतहरूमा परिरेका छन्, भूकम्पका कारण हाम्रा हिमालहरूको आधार हल्लिएका हुनसक्ने अनुमान गरिएका छन् । अनि हिमाली क्षेत्रमा पाइने बन्धनजु तथा वनस्पतिहरूको पनि लोप हुँदै गएको छ । पर्वत, हिमालमा भइरहेको हासलाई न्यतीकरण गर्न अब सोच्ने समय आएको छ ।

विमालेख हराएको सुचना

याँहि मिति २०८१/०७/१० गतेका दिन **बाईफ ईन्चोरेशन कॉर्पोरेशन** नेपाल **लिमिटेड**को सावित्रा खत्रीको नाममा जारी विमा (पोलिसी) नम्बर २५०४०२४२१ को बिमालेख गुल्मीदरवार गाउँपालिकाको जुमुडुईछि तम्घासतर्फ जाँदै गर्दा हराएको हुँदा पाउनु हुने महानुभावले नजिकको प्रहरी कार्यालय वा सम्बन्धित शाखामा जानकारी दिनुहुन अनुरोध छ ।
नाम : सावित्रा खत्री
डेपाना : गुल्मीदरवार गा.पा-६, गुल्मी
सम्पर्क न : ९८४९६८१०७४

जिप दुर्घटनामा...

...दुर्घटनामा परी सिरहाको अर्नामा नगरपालिका-३ बठिया टोलका रामकुमारीदेवी महारा, रामकुमारी महारा, सकुन्तादेवी महारा, उर्मिला महारा, लक्ष्मीदेवी महारा, महर्गीदेवी महारा, फुलमन्तीदेवी चमार र चालक श्रीकुमार यादवको मृत्यु भएको प्रहरी नायब राईले जानकारी दिए । मृतकहरूको चन्द्रनिगाहापुर अस्पतालमा सनाखत गरिएको हो । दुर्घटनामा घाइते भएका राधा राम, आर्जन राम, देवकुमारी महारा, रितिक महारा र कन्यादेवी महारालाई उपचारका लागि पर्साको वीरगञ्ज पठाइएको प्रहरीले जनाएको छ । -**राध**

मनको आवाज.....

'नाम पनि यूनिक, कम पनि यूनिक'

यूनिक एफ.एम. ६४.३ मेगाहर्ज

विज्ञापनको लागि सम्पर्क :
यूनिक शोसियल कम्प्युनिकेशन प्रा.लि.
तानसेन, पाल्पा
०७५-५३१४६८, ५३१४६६
E-mail
news.uniquefm@gmail.com
www.uniquefm942.com

हरेक प्रहरका ताजा समाचारका लागि www.shittalpati.com क्लिक गर्नुहोस् ।

केलासबर मिडिया प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित. कार्यालय कैलाशबजार-५ तानसेन.फोन:०७५-५३०६०१ E-mail:njnews@gmail.com प.जि.ह.द.नं. १८/२०८/२०७८. प.जि.क.द.नं. १८/०५/०१२ प्रबन्धक : इन्द्रा नट्टराई. सम्पादक : रामचन्द्र रायमान्नी. प्रयाग सन्पादक : जनदीपसुन्दर नट्टराई

जवजवचेतना दैनिकको आधिकारीक वेबसाईट
शितलपाटी .कम
www.shittalpati.com डिजिटल पत्रिका